CONCURSUL NAŢIONAL AL LICEELOR CU PREDARE ÎN LIMBA MAGHIARĂ - 2012
MAGYAR TANNYELVŰ ISKOLÁK VI. ORSZÁGOS VETÉLKEDŐJE – 2012
Concursul de geografie „Teleki Sámuel”
Teleki Sámuel földrajzverseny
Természetföldrajz – IX. osztály
2012 május 5

Feladatlap

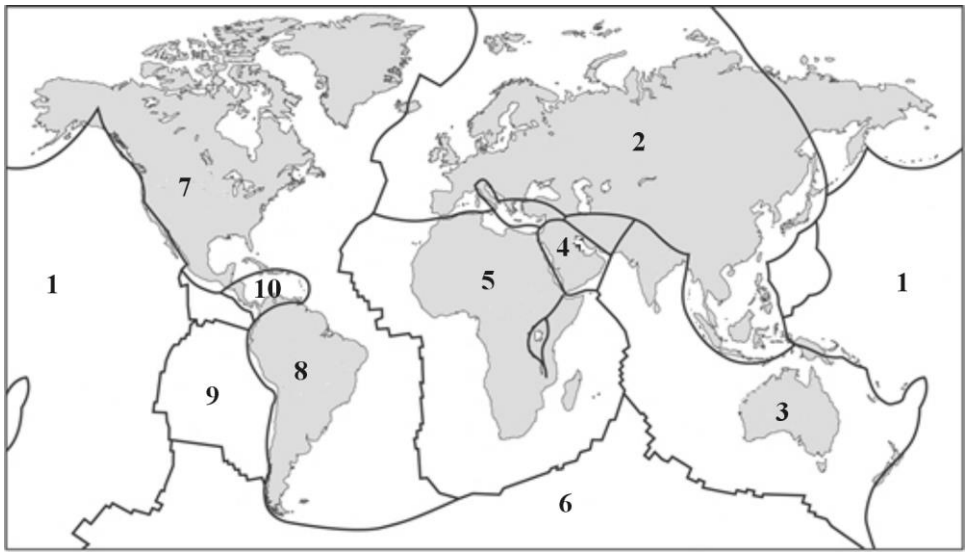
Feladatlap száma	
Elért pontszám	

	NÉV	**ALÁÍRÁS**
1. JAVÍTÓTANÁR		
2. JAVÍTÓTANÁR		
ZSŰRIELNÖK		

Utasítás

- ***Az adatlapot nyomtatott nagybetűkkel töltsd ki!***
- ***A feladatok megoldásához számológép nem használható! Atlaszt, könyvet a versenyre bevinni tilos!***
- ***A feladatok megoldásához tollat/golyóstollat kell használni!***
- ***A feladatlapon javítani, átírni, radírozni, stb. nem szabad! Az elrontott részt tedd zárójelbe!***
- ***A feladatok megoldására 3 óra áll rendelkezésedre! Az elérhető maximális pontszám 120.***

1. Tanulmányozd a térképvázlatot, és oldd meg a feladatokat!

a) Nevezd meg a számokkal jelölt kőzetlemezeket!

1. …….. 2. ……..

3. …….. 4. ……..

5. …….. 6. ……..

7. …….. 8. ……..

9. …….. 10. ……..

10 pont	1 0

b) Milyen mozgást végez egymáshoz képest az 8-as és 9-es számmal jelölt lemez?

.....

1 pont	

c) Nevezd meg azt a két, szárazföldi illetve óceáni domborzati formát, amely a fent megállapított mozgás következtében kialakul!

.....

2 pont	

d) Nevezz meg két kísérő jelenséget!

.....

2 pont	

e) Milyen mozgást végez egymáshoz képest az 2-es és 7-es számmal jelölt lemez?

.....

1 pont	

f) Milyen nagyszerkezeti forma keletkezik ezen mozgás eredményeképpen?

.....

1 pont	

g) Milyen kőzet alakul ki ilyen esetben?

.....

1 pont	

18 pont	

2. Tanulmányozd a szöveget, és oldd meg a feladatot!

Gergő és Botond elhatározzák, hogy segítenek nagyszüleiknek és felássák a víkendházhoz tartozó kertet. Könnyűnek találták a feladatot, mert a téglalap alakú telket a földhivatali térképen úgy ábrázolták, hogy az egyik oldala 2 cm, a másik pedig 3 cm. A térkép méretaránya 1:1000.

a) Hány m^2 a nagyiék telke a valóságban?

A *számítást itt végezd!*

A telek mérete: .....

2 pont	

b) Hány m^2 a felásandó terület, ha a telek 10%-a beépített?

A *<u>számítást itt végezd!</u>*

A felásandó terület mérete: .....

2 pont	

c) Mekkora területet kell megmunkálniuk a fiúknak, ha Botond a kert 60%-át ássa fel?

Botond része: .....
Gergő része: .....

2 pont	

d) Milyen méretarányú a fent említett térkép? Húzd alá a helyes választ!

nagy méretarányú közepes méretarányú kis méretarányú

1 pont	

7 pont	

3. a) Írd a képek alá az ábrázolt domborzattípus nevét!

..... **.....**

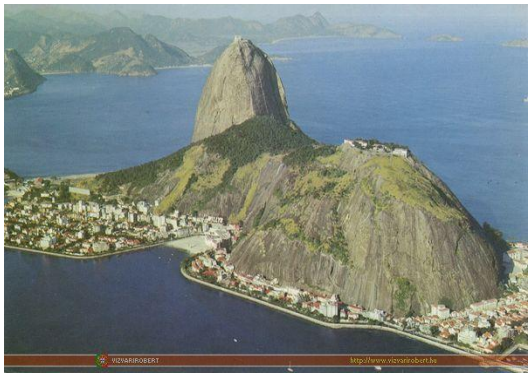

....

4 pont	

b) Nevezd meg a képen látható kis felszínformákat!

....

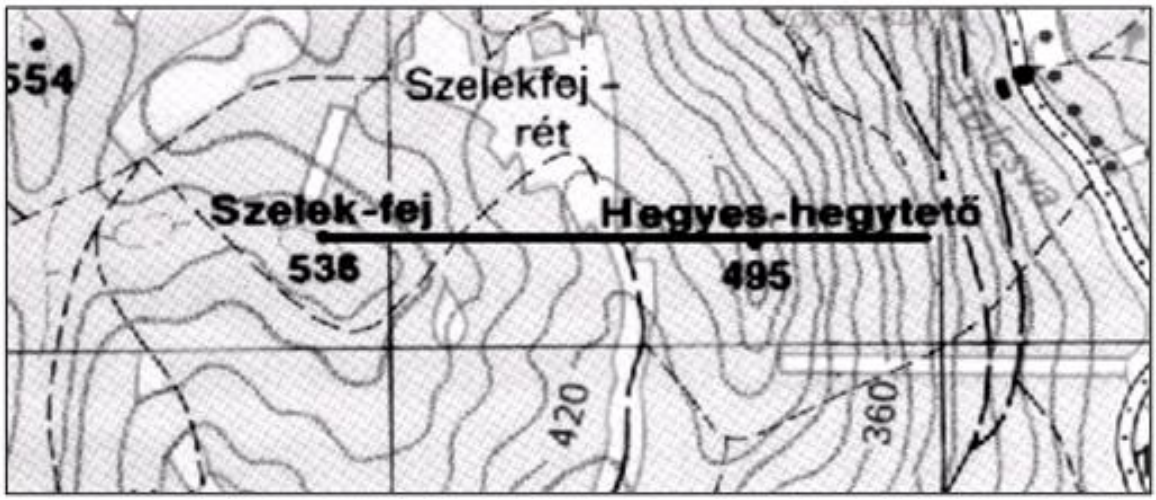

....

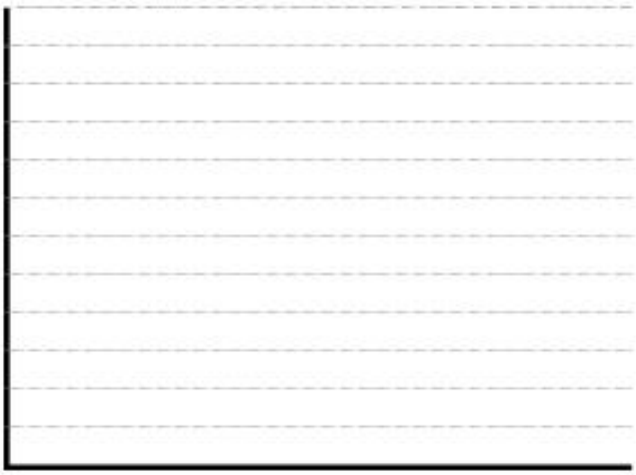
4 pont	

8 pont	

4. A térképvázlat segítségével oldd meg az alábbi feladatokat!

540 m

a) Készíts keresztmetszetet (szelvényt) a felszínről a megadott vonal mentén! Használd a térkép alatt található vonalas beosztást!

6 pont	

b) Számítsd ki a Szelek-fej relatív magasságát a Hegyes-hegytetőhöz viszonyítva!

relatív magasság értéke: .....

1 pont	

c) A domborzatábrázolás mely típusát ismered fel a térképvázlaton?

.....

1 pont	

d) Állapítsd meg, melyik meredekebb! Húzd alá a helyes választ!

a Szelek-fej nyugati lejtője a Hegyes-hegytető keleti lejtője

1 pont	

e) Hány méter a szintkülönbség két szomszédos szintvonal között?

.....

1 pont	

10 pont	

5. Dolgozd fel a táblázatban szereplő meteorológiai adatokat! Állapítsd meg:

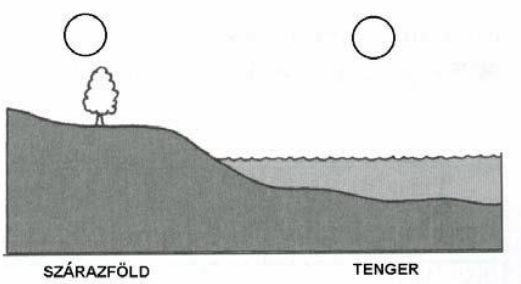
a. az évi átlaghőmérsékletet
b. az évi csapadékmennyiséget
c. az évi hőmérsékleti amplitudót
d. az éghajlattípust, tudva azt, hogy az adatok ugyanazon égövről származnak.

Hónap	Jan.	Feb.	Már.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szep.	Okt.	Nov.	Dec.
T◦C	-2,8 -8,7	-0,7 -7,5	5,0 -5,3	11,4 0,2	16,9 3,6	20,6 6,5	22,9 8,9	22,3 9,7	18,1 6,8	11,9 2,2	5,3 -2,5	0,0 -5,5
Csap.(mm)	38,5 108,2	31,5 170,9	36,2 145,0	44,3 97,7	64,0 93,0	91,9 173,0	57,7 145,7	51,9 106,8	36,3 54,6	42,4 88,9	45,6 69,4	39,7 92,8

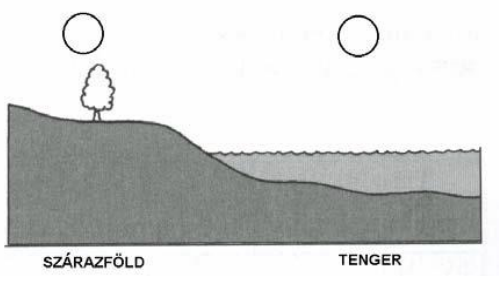
16 pont	

6. Figyeld meg az ábrákat, és oldd meg a feladatokat!

NYÁR

TÉL

a) Hol alakul ki alacsony illetve magas légnyomás a nyári és a téli időszakban? Jelöld **A** betűvel az alacsony, **M** betűvel a magas légnyomású területet! A betűket írd a körökbe!

2 pont	

b) Jelöld nyíllal a szél irányát mindkét évszakban!

2 pont	

c) Nevezd meg a csapadékos évszakot!

.....

1 pont	

d) Nevezd meg az ábrához kapcsolódó éghajlatot!

.....

1 pont	

e) A felsorolt tájak közül melyikre jellemző ez az éghajlat? Húzd alá a táj nevét!
Több táj bejelölése hibás válasznak minősül!

Kaliforniai-félsziget, Floridai-félsziget, Pireneusi (Ibériai)-félsziget,

Indokínai-félsziget, Arab-félsziget.

1 pont	

7 pont	

7. Keresd a helyes választ!

1. Ismerve a hidroszféra összetételét, jelöld azt a helyet, ahol a legtöbb szárazföldi víz található!

a. felszín alatt
b. folyókban és tavakban
c. tengerekben
d. sarkvidékeken.

2. Azonosítsd az alábbiak közül víz nagy körforgását!

a. szárazföld-atmoszféra-szárazföld
b. óceán-atmoszféra-óceán
c. óceán-atmoszféra-szárazföld-óceán
d. szárazföld-óceán- atmoszféra

3. Hol mérték a tengervíz legnagyobb sótartalmát?

a. a Guineai-öbölben b. Vörös-tengerben
c. a Karib-tengerben d. a Holt-tengerben

4. Az alábbiak közül melyik tenger a legmelegebb?

a. Kaszpi-tenger b. Fekete-tenger
c. Balti-tenger d. Földközi-tenger

5. A tengervíz hőmérsékletét legkevésbé befolyásolja:

a. a földrajzi fekvés b. a tengerbe ömlő édesvíz mennyisége
c. a mélység d. az évszakok váltakozása

6. Az alábbi tengeráramlások közül melyik <u>nem</u> meleg áramlás?

a. Kaliforniai-áramlás b. Braziliai-áramlás
c. Golf-áramlás d. Mozambik-áramlás

7. Mit tesz a lösz a tengervízzel?

a. sárgásra színezi b. megnöveli hőmérsékletét
c. áramlásokat idéz elő d. vörösre színezi

8. Milyen eredetű a Como- és a Genfi-tó?

a. glaciális és vulkanikus b. tektonikus és glaciális
c. vulkanikus és glaciális d. mindkettő glaciális

9. Melyik állítás hamis?

a. A Hold, Nap és Föld együttállásakor maximális árapály tapasztalható.
b. A tengeráramlások előidézhetik a parti zátonyok kialakulását.
c. Az Északi-tengerbe ömlő folyók deltatorkolatot képeznek.
d. Az Észak-atlanti-áramlás eléri Európát.

10. Mivel kapcsolatos a pororoca elnevezés?

a. hullámzással b. vízhozammal c. árapállyal d. tavakkal

10 pont	

8. Válaszolj a kérdésekre az olvasmány alapján!

…. A Nap reggel 6 órakor kelt fel. A folyó felett ködfoszlányok úszkáltak, de amint a Nap sugarai áttűztek a partot szegélyező fák mögül, a köd percek alatt feloszlott. A ragyogó napsütésben a hőmérséklet gyorsan emelkedett. Felszáradt a harmat, gőzölgött az erdő, lehelte a párát. 9 óra tájban jelentek meg az égen az első felhőpamacsok, amelyek szemlátomást növekedtek. 10-11 óra körül a karfiolszerű felhők már gyakran eltakarták a Napot. 11 óra után már egész felhőtornyok alakultak ki. 12 órakor az egyik fölénk húzódó felhőtoronyból sűrű, nagy cseppekben hullani kezdett az eső. Nem kísérte villámlás, mennydörgés, a felhők állni látszottak, szél sem fújt csak az esőcseppek tompa zúgása hallatszott. Egy-két órán át ömlött az áldás. Miután elcsitult a zápor, a levegőt sűrű pára töltötte meg. A hőség két-három fokkal mérséklődött ugyan, de a közérzetünk ezt alig érezte, mert a légnevesség továbbra is száz százalékos volt. A levelekről csöpögött a víz, a

földön hatalmas tócsák nyújtóztak. 4-5 óra tájban a sűrű párából előbújt a Nap sápadt korongja, de nem volt annyi ereje, hogy felszikkaszthassa a nedvességet. 6 órakor a napkorong elbújt a látóhatár mögött, és beállt a sötétség. Éjszaka a hőmérséklet alig csökkent, a fülledtség nem változott. 6-kor megvirradt, és azután kezdődött minden elölről, a napi menetrend szerint.… Balázs Dénes nyomán

a) Mely övre és éghajlatra ismersz az idézet alapján?

Öv:..... Éghajlat:.....

2 pont	

b) Mely kontinensre <u>nem</u> vonatkozhat a leírás? Húzd alá!

Dél-Amerika Ausztrália Afrika Ázsia

1 pont	

c) Mely folyó mentén járhatott az utazó? Húzd alá!

Mississippi Sárga-folyó Kongó Darling

1 pont	

d) Állapítsd meg a kijelentések igaz vagy hamis voltát!

A csapadék a rétegfelhők csoportjába tartozó felhőből hullott.

.....

A csapadék a gyorsan felmelegedő és felszálló levegő lehűlésével keletkezett.

.....

Az ilyen éghajlatú tájakon a bőséges csapadék és a dús növényzet miatt tápanyagban gazdag talaj alakult ki.

.....

A napi hőingadozás mindössze néhány fokos.

.....

A levegő relatív páratartalma állandóan magas.

…….....

Az ilyen éghajlatú tájakon a mállás a fő felszínformáló folyamat.

.....

A folyók vízjárása a bőséges csapadék miatt rendkívül ingadozó.

.....

Az ilyen tájak sűrűn lakottak.

.....

8 pont	

e) Milyen hosszúak a napszakok, ha az utazó 90º-os szögben látta delelni a Napot?

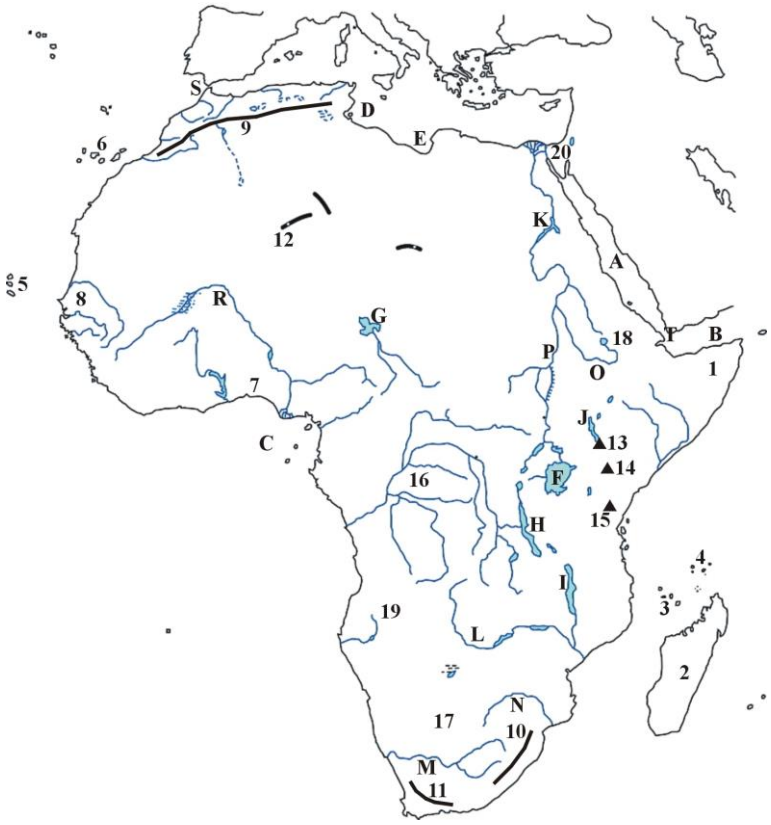
nappal hossza: .....

éjszaka hossza: .....

2 pont	

14 pont	

9. Tanulmányozd az alábbi térképet, és oldd meg a feladatokat!

a. Azonosítsd a térképen jelölt földrajzi elemeket!

● tengerek és öblök:

A. …….. B. ……

C. …….. D. ……

E. ……..

● tavak:

F. …… G. ……

H. ……. I. …….

J. …….. K. ……

● folyóvizek:

L. ……. M. ……...

N. …… O. ……

P. ……. R. ……

● tengerszorosok:

S. ..... T. .....

● félszigetek, szigetek:

1. ……. 2. ……

3. ……. 4. ……

5. ……. 6. ……

● alföldek:

7. ……. 8. ……

● hegységek:

9. ……. 10. ……..

11. …….. 12. ……..

● vulkánok:

13. …….. 14. ……..

15. ……..

● medencék, fennsíkok:

16. …….. 17. ……..

18. …….. 19. ……

● csatorna:

20. ……..

20 pont	

b. Egészítsd ki az alábbi kijelentéseket!

● A K betűvel jelölt tó típusa eredete szerint …….....

● A 17-es számmal jelölt terület éghajlata …….....

● A J betűvel jelölt tó felfedezője .....

● Afrika legszárazabb sivataga a(z) .....

● A Kibo a(z) …….- as/-es számmal jelölt hegység legmagasabb csúcsa.

● A 16-os számmal jelölt terület jellegzetes növénytársulása a(z) ……....

● Az R betűvel jelölt folyó torkolattípusa: …….....

● A(z) ..... tektonikus tavak mentén húzódó, alacsony fekvésű terület.

● A kősivatagok arab eredetű neve .....

● Az Atlasz vidékén található sós tavak gyűjtőneve .....

10 pont	

30 pont	